

Aan het werk in de kliniek in Kigali

Jaarverslag stichting fADA 2020

Inhoud

Voorwoord	3
1. Algemeen	4
1.1 Statutaire naam , vestigingsplaats en rechtsvorm	4
1.3 Samenstelling van het bestuur en medewerkers	4
2. Activiteiten van fADA tijdens het coronajaar 2020	5
2.1 De opleidingskliniek in Kigali	6
2.2 De activiteiten in het district Gicumbi	7
3. Toekomstparagraaf	8
Financiële toelichting en Jaarrekening 2020	10
Baten	10
Lasten	10
Exploitatieresultaat	10
Contact	12

Colofon

Tekst Bieke De Mol
Jaarrekening Steven Smit
Fotografie Tom van der Colk
Design Tom Koolwijk

Voorwoord

De focus van fADA ligt op het ontwikkelen van kwalitatief goede basale tandheelkundige zorg die ook bereikbaar dient te zijn voor minder vermogenden. Dit wordt jaarlijks en stap voor stap samen met enthousiaste Rwandese medewerkers vorm gegeven in de opleidingskliniek in Kigali en het project op het platteland in het district Gicumbi.

Het jaar 2020 begon zo rustig. Er was een virus in China dat waarschijnlijk niet in staat zou zijn het leven in Europa en Afrika op zijn kop te zetten. Maar dat werd anders.

Omdat 2020 een bijzonder jaar was, laten we u in dit jaarverslag zien wat fADA in Rwanda voor elkaar kreeg ondanks de corona maatregelen.

Zowel in de fADA kliniek als op het platteland werd ‘tussen de bedrijven door’ verder gewerkt.

Tijdens het coronajaar hebben onze medewerkers alles op alles gezet om de tandheelkundige zorg doorgang te laten vinden. We zijn hen daar zeer dankbaar voor. Over hoe het Stichting fADA verging in dit bijzondere jaar 2020 kunt u in dit jaarverslag lezen. En wederom zijn dankzij de steun van onze donateurs in Nederland en België en het vele werk wat door de vrijwilligers van de stichting is verzet zijn deze resultaten bereikt. Het bestuur bedankt alle donateurs en sponsors voor het vertrouwen in fADA. We hopen ook in de toekomst verder op uw steun te kunnen rekenen.

We wensen iedereen veel leesplezier.

Namens het bestuur,
Bieke De Mol
secretaris

1. Algemeen

1.1 Statutaire naam , vestigingsplaats en rechtsvorm

De naam van de stichting is “ Fondation Aide Dentaire Afrique”, verder afgekort als fADA en is gevestigd in de gemeente Den Haag. De stichting is in het handelsregister ingeschreven onder nummer 41184125. Stichting FADA is ANBI goedgekeurd onder dossiernummer 4863.

1.2. Doelstelling

De doelstelling van fADA is het bevorderen van tandheelkundige zorg in Rwanda. fADA wil haar doel bereiken door:

- Het helpen verlenen van tandheelkundige hulp, vooral aan de arme bevolking
- Het overdragen van kennis door opleiden/bijstellen van lokale tandheelkundigen, assistenten en andere betrokkenen.
- Het geven van voorlichting aan overheid, overheidsinstanties en aan de bevolking gericht op het belang van preventie.
- Het uitzenden van medisch deskundigen en andere zorgverleners die bij de kennisoverdracht van belang zijn.
- Het verrichten van alle overige handelingen die bijdragen aan het realiseren van de doelstelling, in het bijzonder het verzamelen van financiële middelen en materialen.

1.3 Samenstelling van het bestuur en medewerkers

Bestuur

Voorzitter:	Joost Korsten
Secretaris:	Bieke De Mol
Penningmeester:	Steven Smit
Leden:	Bob Blankwaardt

Het bestuur is onbezoldigd, hetzelfde geldt voor de vrijwilligers.

Het bestuur vergadert 5 maal per jaar. Los daarvan is er in verband met hun verantwoordelijkheden regelmatig contact tussen bestuursleden onderling en overige vrijwilligers. De bestuursvergaderingen worden door de secretaris en de voorzitter samen voorbereid. De tandarts/opleider en de chef de clinique in Kigali rapporteren regelmatig over hun werkzaamheden aan het bestuur.

Medewerkers

fADA beschikt over een aantal medewerkers voor de uitvoering van de werkzaamheden zowel in Rwanda als in Nederland.

Beleid en opleiding tandheelkunde

Tom van der Colk, tandarts en acupuncturist, ontwikkeld het tandheelkundig beleid in Rwanda en verzorgt jaarlijks ter plekke de opleiding van de dental therapists. Hij onderhoudt de contacten met het Nederlands Tandheelkundig Netwerk en ondersteunt Bob Blankwaardt bij het schrijven van projectplannen en rapportages.

Beleid P.R.

Sanne Vermaas en Tom Koolwijk verzorgen de redactie en vormgeving van de nieuwsbrief en ondersteunen Bieke De Mol bij het actualiseren van de website. Tom Koolwijk is de webmaster van fADA. Bieke De Mol schrijft de nieuwsbrief en verzorgt de berichtgeving op facebook.

Apparatuur en overige technische zaken.

Luc Ooms sr. en jr. verzorgen en onderhouden de apparatuur in Rwanda. Ze worden voor hun werkzaamheden bijgestaan door Roland Vet .

Administratie algemeen

Marlies Nafger geeft ondersteuning bij de administratieve werkzaamheden zoals het bijhouden van het donateursbestand, het versturen van nieuwsbrieven etc.

Adviseurs van de stichting

Wim van Palenstein Helderman, hoogleraar emeritus Universiteit Nijmegen
Jo Frencken, hoogleraar tandheelkunde, Universiteit Nijmegen
Michiel Eijkman, hoogleraar emeritus tandheelkunde

2. Activiteiten van fADA tijdens het coronajaar 2020

fADA heeft door de jaren heen een programma ontwikkeld waarbij duurzaamheid en een structurele bijdrage aan het bevorderen van kwalitatief goede tandheelkundige zorg voorop staan. Daarbij zijn het delen van kennis, het opleiden en het informeren van de bevolking en de lokale autoriteiten over goede mondzorg de speerpunten. Voor het verkrijgen van een goede mondzorg zijn de preventieprojecten van groot belang.

De kernactiviteit is de opleidingskliniek in Kigali. Deze kliniek fungeert als moederinstituut van waaruit de fADA activiteiten geïnitieerd en gecoördineerd worden. De activiteiten van fADA bestaan uit:

- het werk in de opleidingskliniek van fADA in Kigali waar de kwaliteitsverbetering van de tandheelkundige zorg en het opleiden en de deskundigheidsbevordering van de dental therapists centraal staan.
- het project op het platteland in het district Gicumbi waar i.s.m. de Rwandese overheid de kleine gezondheidscentra voorzien worden van een tandheelkundig kabinet en de opleiding van de dental therapists ter plekke plaats vindt.
- het preventie project op de lagere scholen
- het preventie project in het district Gicumbi : de voorlichting aan de community health workers

2.1 De opleidingskliniek in Kigali

De fADA/A.D.A. kliniek in Kigali is de uitvalsbasis voor de activiteiten die door fADA in Rwanda worden uitgevoerd. Onder het zelfstandig beheer van de Rwandese "Association Aide Dentaire Afrique" is de opleidingskliniek in Kigali in vol bedrijf. Association A.D.A. is de officiële beheerder van de fADA-kliniek in de hoofdstad Kigali. In de kliniek worden naast de gewone tandheelkundige zorg ook complexe behandelingen verricht en vindt de opleiding c.q. deskundigheidsbevordering van de "dental therapist" plaats.

Kennis delen en het borgen van deze kennis is voor fADA en A.D.A. het dragend principe voor haar bijdrage aan de ontwikkeling van een duurzame gezondheidszorg. Uitgangspunt is dat de "dental therapists" van fADA zo worden opgeleid, dat zij niet alleen over een gedegen tandheelkundige kennis die is toegespitst op de lokale omstandigheden beschikken, maar ook organisatorische en leidinggevende kwaliteiten ontwikkelen. Ze dienen zelf de verantwoordelijkheid en de leiding te kunnen nemen voor een opleidingskliniek die is uitgegroeid van 2 naar 4 behandelkamers. Daarnaast worden ze tot supervisoren voor de Health Centers opgeleid. Ook het onderhoud en juiste gebruik van de kostbare tandheelkundige apparatuur en instrumentarium is een belangrijk punt van aandacht.

De behandelingen in de kliniek.

Overleg over diagnostiek en behandelplanning in de kliniek

Om de verantwoordelijkheid voor de kliniek structureel te borgen is er na een proces van voorbereiding en sensibilisering een managementteam geïnstalleerd. De fADA/A.D.A. kliniek maakt een ontwikkeling door naar een "clinic of excellence" die samenwerkt met de Universiteit van Rwanda. De laatste jaren lopen zowel de dental therapist als de tandartsen in opleiding stage in de kliniek. Tandarts Tom van der Colk verzorgt jaarlijks de opleiding in de kliniek en is aangesteld als Lecturer of Honour aan de Universiteit van Rwanda. Hij verzorgt er jaarlijks colleges voor "dental therapists" en tandartsen in opleiding.

De tandtechniek

Vlak voor corona ook in Rwanda voet aan de grond kreeg gaven Tandarts Cees Vis en tandtechnicus Frits Swaak in februari 2020 les in de fADA kliniek over het aanmeten van gebitsprothesen en het vervaardigen van prothesen in het laboratorium. Zij brachten materialen, apparatuur en niet in het minst veel kennis en ervaring mee. Om nieuws te verspreiden in Rwanda hoeft je niet zoveel inspanning te leveren. De mond op mond reclame werkt er perfect! Voor de komst van Cees en Frits stonden al meerdere patiënten in de wachtrij om onder hun begeleiding een goed zittende prothese te laten maken. Ze hebben een belangrijke bijdrage geleverd aan het verbeteren van de kwaliteit van de behandelingen in de kliniek, waarvoor onze dank voor hun onbaatzuchtige inzet.

In juli bracht de WHO wereldwijd een bericht uit, waarin de patiënten van alle landen werd aangeraden om een bezoek aan de tandarts te vermijden vanwege het risico op besmetting met Covid-19. Voor ontwikkelingslanden was deze boodschap op zich correct. Daar waar de omstandigheden slecht zijn en waar de elementaire hygiëne niet gewaarborgd kan worden, kun je beter

niet naar de tandarts gaan. Maar wat moet je doen als je pijn hebt en een abces van een tand of kies in het kaakbot? De pijn wordt ondraaglijk, laat zich met pijnstillers en andere medicijnen niet meer stoppen en uiteindelijk kan het uitlopen op een bloedvergiftiging. En daar ga je misschien aan dood want alle beschikbare antibiotica zijn al uitgeprobeerd.

Tandheelkunde was niet verantwoord uitvoerbaar zo lang niet bekend was hoe en langs welke wegen besmettingen met het Corona-virus verliepen. Veiligheidshalve werd de kliniek in de hoofdstad Kigali gesloten.

De dental therapists in de A.D.A. kliniek staken de koppen bij elkaar en besloten een video te maken waarin patiënten wordt uitgelegd hoe belangrijk het was om juist nu met pijnklachten toch naar de kliniek te komen. Daarin werden ze uitgebreid geïnformeerd over de extra hygiënemaatregelen die in de kliniek werden doorgevoerd. De fADA kliniek in de hoofdstad is goed uitgerust: er is elektriciteit en een eigen generator voor het geval er zich storingen voordoen. Op het terrein staat verder een water reservoir en er is een water zuiveringsinstallatie. De hygiëne maatregelen zijn op Europees niveau. Als deze maatregelen consequent toegepast worden, is het risico op overdracht van hepatitis en HIV te verwaarlozen. Maar hoe zou dat uitwerken met het corona virus?

fADA in Nederland hield het hart vast

Inmiddels was in Europa al bekend hoe tandartsen zichzelf en hun patiënten konden beschermen tegen besmetting met het Corona virus. Deze informatie werd door fADA naar Kigali verstuurd en zo kon samen met de beschikbare gezichtsmaskers het werk in de fADA kliniek weer van start gaan.

Education permanente en E-learning gaat gewoon door. De opleider van fADA heeft ook in 2020 het onderwijs verzorgt om de kwaliteit te verhogen, met name op het gebied van de diagnostiek, de interpretatie van röntgenfoto's, de keuze van het juiste materiaal voor de specifieke situatie, de techniek van diverse behandelingen, de casusbesprekingen en de evaluatie van behandelingen, de orthodontie behandelingen en de communicatie met en de bejegening van patiënten.

Met het opzetten van een e-learning community voor de medewerkers in de A.D.A. kliniek en de Health Centers is gekozen voor de meest innovatieve vorm van onderwijs. Aangezien Tom als opleider een beperkte tijd in Rwanda aanwezig is krijgen de dental therapists gedurende het gehele jaar de mogelijkheid om de problemen die ze in de praktijk tegen komen voor te leggen aan hun opleider in de e-learning community. Juist in coronatijd bleek het enorme voordeel van deze vorm van onderwijs, de community draaide op volle toeren. Het virus heeft dit onderwijs niet kunnen infecteren.

2.2 De activiteiten in het district Gicumbi

De Health Centers in het Gicumbi district beschikken niet over leidingwater en elektriciteit. Dat maakt het handhaven van de hygiëne al tot een moeilijke opgave. Met steun van de staf van de fADA kliniek zijn in de Health Centers de hygiëne protocollen aangepast, om het risico op besmetting van de tandartsen en hun patiënten zo veel mogelijk te reduceren. Vanuit Nederland en langs de digitale weg heeft Tom van der Colk de Rwandese staf regelmatig van de meest actuele informatie voorzien hoe ze, met de beschikbare middelen, de hygiëne op een zo hoog mogelijk peil konden brengen. Mondhygiëne is belangrijk, niet alleen om de tanden in goede staat te houden, maar ook om te voorkomen dat het Covid-19 virus via de slijmlietzen van de mond het lichaam binnen dringt. In de weken dat het district weer bereikbaar was bezochten de medewerkers van de kliniek in Kigali de

Health Centers in het district om hen met raad en daad bij te staan. Dat er niet doorgewerkt zou worden was niet eens de vraag. Als je bijna niets hebt, heb je ook niet veel te verliezen. Dankzij de strikte maatregelen van de Rwandese regering kon Covid-19 zich vanuit de hoofdstad nauwelijks naar de omliggende districten verspreiden. Gelukkig zijn de hygiënemaatregelen in het district voldoende gebleken: geen van de tandartsen in het district is tot nu toe besmet geraakt.

De "community health workers" in alle sectoren rond de betrokken Health Centers van het project zijn ingeschakeld voor de preventie activiteiten. De medewerkers van de A.D.A. kliniek en de dental therapists van het districtsziekenhuis informeren, begeleiden en geven instructies aan alle "community health workers" over een goede mondhygiëne. Ook deze voorlichtingsactiviteiten hebben voor zover de lockdown maatregelen het toelieten verder plaats gevonden.

Het preventie project op de lagere scholen in het district Gicumbi.

Op de lagere scholen in de omgeving van de Health Centers en het districtshospitaal vindt het preventie programma (DPP) voor schoolkinderen in dit district plaats. Een programma voor de leraren en de kinderen waarin tanden poetsen en handen wassen volop aandacht krijgen. Het DPP liep goed en het programma is uitgebreid naar andere lagere scholen. Inmiddels leren meer dan 2000 leerlingen dagelijks hun handen te wassen en hun tanden te poetsen. Een gewoonte, die zij thuis niet leren. Via hun kinderen, leren de ouders ook over noodzakelijke hygiëne. Ook tijdens coronatijd heeft de staf van de fADA kliniek al het mogelijke gedaan om de poetslessen door te laten gaan en de eerste hulpverlening in het district te verzekeren. Sommige weken was het Gicumbi district bereikbaar, andere weken was er weer een lockdown. De staf werkte onverstoort 'tussen de regels door'. We zijn dan ook trots dat het in verschillende scholen toch is gelukt!

Voorlichtingsbijeenkomst in het district Gicumbi

3. Toekomstparagraaf

Alle lopende activiteiten van fADA die in dit jaarverslag zijn genoemd zullen in de toekomst verder doorgang vinden. Daarbij heeft fADA in het bijzonder aandacht het verder ontwikkelen van een "clinic of excellence", de kwaliteitsverbetering van de zorg en het onderwijs en het betrekken van de bevolking en de overheid bij de ontwikkeling van de tandheelkundige zorg.

Met het installeren van een management team is de laatste fase van de volledige verantwoordelijkheid voor de kliniek door het Rwandese personeel gestart. fADA zal ook in 2021 dit proces verder begeleiden.

A photograph of two young children standing outdoors on a dirt path. The child on the left is wearing a green and white striped polo shirt and dark pants. The child on the right is wearing a brown, hooded, and heavily worn t-shirt with several holes and light-colored pants. The background shows green grass and a dirt path.

Financieel overzicht en Jaarrekening 2020

Financiële toelichting en Jaarrekening 2020

De cijfers van de jaarrekening 2020 zijn door het bestuur van FADA op 12 februari 2021 vastgesteld.

Baten

Totaal is er in 2020 € 28.154 aan baten ontvangen. Dit is aanmerkelijk meer dan de €18.602 van 2019. De belangrijkste inkomsten (€ 17.900) is uit fondsen en geormerkt voor de DPP.

Van de particuliere donateurs, waarvan een groot deel ons jaarlijks steunt, is er € 4.205,- ontvangen. Deze inkomsten zijn in de loop der jaren vrij stabiel. Van diverse organisaties is er € 6.025,- ontvangen.

Lasten

In 2020 bedroegen de totale lasten € 25.041,- Dit is een daling ten opzichte van 2019 van ongeveer € 56.000. Deze daling is voornamelijk veroorzaakt door gevolgen van de Covid 19 waardoor reizen naar en in Rwanda veelal niet mogelijk was en opleidingen niet gegeven konden worden.

In 2020 gaat 99% van de kosten naar de projecten.

De grootste uitgaven post uit 2020 was het project in Gicumbi (€ 11.000). Door de reis beperkingen in Rwanda zijn ook hier training en supervisie onder druk gekomen. Dit project loopt op zijn einde en wordt eind april 2021 geëvalueerd.

De activiteiten rond het preventieproject (DPP) zijn ook door de gevolgen van de Covid 19 beïnvloed. De scholen waren een groot deel van het jaar dicht waardoor er minder tandenpoetsles is gegeven. De organisatie in Rwanda is het gelukt om vlak voor de lockdown de meeste leerlingen hun tandenborstel en tandpasta mee te geven opdat ze thuis door kunnen met tandenpoetsen.

De training van de Community Health Workers stond ook op een lager pitje door de reis beperkingen en de beperkingen om met groepen bij elkaar te komen

De tandheelkundig specialist van de fADA heeft in 2020 maar 1 maal de kliniek en het project op het platteland kunnen bezoeken. Dit in verband met de Covid 19.

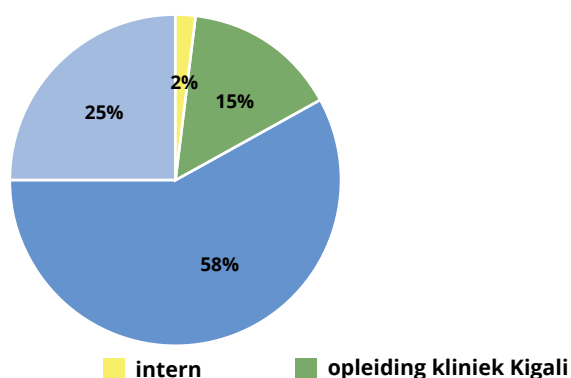
FADA streeft naar zo laag mogelijke overheadkosten. FADA heeft een onbezoldigd bestuur. Het kantoor van fADA bevindt zich aan huis bij de secretaris. Daardoor worden de interne kosten zo laag mogelijk gehouden. Van de uitgaven is in 2020 1 % uitgegeven aan de eigen organisatie.

Exploitatieresultaat

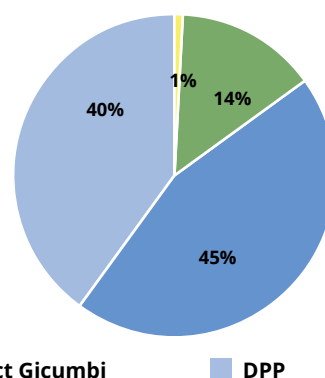
Het resultaat over 2020 is € 3.113 positief en wordt toegevoegd aan de reserve.

Resultaat	2019	2020
Inkomsten		
Donaties	18.603	28.130
Rente	22	24
Totaal inkomsten	18.624	28.154
Uitgaven		
Intern		
Bankkosten	165	143
Bureaunkosten	-	-
PR	630	192
Reiskosten		
Subtotaal	794	336
Opleidingen	4.046	1.332
Instrumentarium en verbruiksmaterialen	2.001	2.166
Verbruiksmaterialen voor opleiding	3.966	-
Algemene projectkosten	2.966	-
Subtotaal	12.262	3.498
Project Gicumbi		
Opleiding	13.658	3.108
Capaciteit uitbreiding DT	-	-
Specialisten ondersteuning	2.825	2.605
Management ADA	2.939	1.126
Inrichting en aanschaf instrumentarium	23.365	3.455
Projectkosten	4.225	817
Subtotaal	47.012	11.111
Dental Preventive Program		
Organisatiekosten	684	3.299
Trainingen Dental therapists	1.914	1.332
Preventie programma Community Health Workers	5.530	-
Preventie programma scholen	12.923	5.466
Subtotaal	21.051	10.097
Totaal uitgaven	81.119	25.041
Resultaat	-62.495	3.113

Uitgaven 2019 in %
98% gaat naar projecten

Uitgaven 2020 in %
99% gaat naar projecten

Balans	Eindbalans	Eindbalans
	31-12-2019	31-12-2020
Activa		
Vaste Activa*		
Vorderingen		
Rente	22	23
	22	23
Liquide middelen	794	336
Liquide middelen	56.211	59.324
Totaal liquide middelen	56.211	59.324
Totaal activa	56.233	59.347
Passiva		
Stichtingskapitaal		
Reserve algemeen	39.100	43.761
Reservering project Gicumbi	9.374	-
Reservering project DPP	7.760	15.563
Totaal passiva	56.233	59.347

De stichting fADA is geen eigenaar van roerende en onroerende zaken in Rwanda of Nederland
De stichting fADA werkt op kasbasis
Resultaat toegevoegd aan reserves

Contact

Stichting fada
Suezkade 134
2517cc Den Haag
T 06 25 02 46 51
@ info@fada.nl
I www.fada.nl

Bank: ING bank
Iban: NL07 INGB 0003394215
Bic: ingb nl2a

Kamer van Koophandel: 41184125
Rsin: 009678438

Stichting fada heeft de anbi status.